

Maatalouden ympäristöinvestoinnit

Juha Ikäheimo, rahoitusasiantuntija
Itä-Suomen elinvoimakeskus

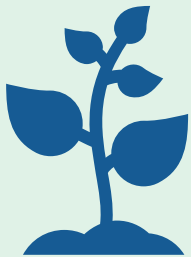

Elinvoimakeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

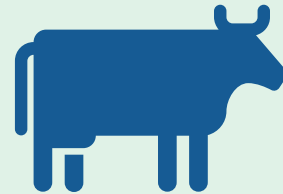
Maatalouden investointituet rahoituskaudella 2023-27

Maatalouden investointituen tavoitteena on maatilojen kilpailukyvyyn kehittäminen ja nykyaikaistaminen

Investointituella edistetään myös ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa.

Lisäksi tuetaan maatilojen energiainvestointeja sekä edistetään eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta.

Maatalouden ympäristöinvestoinnit, 2023-27

- Ympäristöinvestointien tavoitteena on tällä kaudella vähentää maatalouden kasvihuonekaasupäästöjä, suojella vesistöjä ja parantaa luonnon monimuotoisuutta
- Investoinnit auttavat myös sopeutumaan ilmastonmuutokseen, esim. sään ääri-ilmiöt: kuivuus ja rankkasateet
- Parhaat ympäristöinvestoinnit parantavat samalla tilan tuottavuutta ja säästävät ostopanoksia, esim. energia ja lannoitteet

Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävät investoinnit

- Tukitaso on 40% hyväksytyistä kustannuksista
- Maatalouden ympäristöinvestoinnilla on edistettävä ympäristöystävällisempää tuotantotapaa tai teknologiaa ja sillä on oltava vähintään yksi myönteinen vaikutus seuraaviin:
 - Maan kasvukunto ja vesitalous (salaojitus, säätösalojitus, valumavesien hallinta)
 - Ravinteiden hyötykäyttö ja kierrätys (esim. altaat biokaasulaitosten rejektijäännökselle)
 - Lannan tehokas käsittely (esim. lannan sijoituslaitteet, lantaseparaattorit, lantalat)
 - Kasvinsuojeluaineiden käytön turvallisuus (esim. täyttö- ja pesupaikat)
 - Kasvihuonekaasujen vähentäminen (esim. kattaminen, sijoittaminen, täsmäviljely)

Maatilojen energiainvestoinnit

- Tukitaso on 40 % hyväksytyistä kustannuksista ja biokaasulaitoksilla 50 %
- Siirtyminen uusiutuvaan energiaan esim. lämpökontit, kuivaamojen hakelämpökeskukset, aurinkosähkö ja tuulivoimalat
- Energiansäästö, esim. led-valaistus tuotantorakennuksissa ja laitteet lämmöntalteenottoon
- Maatilojen biokaasulaitokset. Kevästä 2026 lähtien muutos: nyt energiasta saa myydä osan maatilán ulkopuolelle, kunhan myytävä osuus on alle 50%

Ei-tuotannolliset investoinnit (vesiensuojelu ja monimuotoisuus)

- Kyseessä ovat investoinnit, jotka eivät tähtää suoraan maataloustuotannon tulokseen, vaan kohdennetusti ympäristön tilan parantamiseen
- **Keskeiset kohteet:**
 - Kosteikkojen perustaminen (pintamaan poisto, padot, penkereet ja pohjakynnykset valumavesien suodattamiseksi)
 - Luonnonmukainen peruskuivatus (uoman luonnontilan parantaminen ja kaksitasouomat)
 - Tuki maksetaan 100 %:sti toteutuneiden hyväksytyjen kustannusten perusteella

Tukirajat ja vaatimukset

- Ympäristöinvestoinneissa ei ole yrittäjätulovaatimusta, toki toiminnan pitää olla kannattavaa
- Rakentamisinvestoinneissa myönnettävän tuen pitää ylittää **7000** euroa.
- Kone- ja laiteinvestoinneissa sekä salaojituksessa myönnettävän tuen pitää ylittää **3000** euroa.
- Rakentamisessa hyväksyttävä kustannus määräytyy yksikkökustannusasetuksen mukaan. Koneissa ja laitteissa tuki myönnetään yleensä tarjousten perusteella.
- **Kosteikko:** maksimituki 12 000 euroa/ha ja pienillä kosteikoilla (0,3-0,5 ha) 4100 e/kosteikko
- Uoman luonnontilan parantamisesta ja kaksitasouomista maksetaan korkeintaan 21 euroa metriltä.

Maatalouden investointituen hakeminen

- Tuen hakeminen samoin kuin maksatuksen hakeminen tapahtuu sähköisesti Hyrrä-palvelussa
- Tukihaku on jatkuva ja hakemukset käsitellään tukijaksoittain
- Vuodessa on 4 tukijaksoa
 - **16.10.-15.1.**
 - **16.1.-15.3.**
 - **16.3.-15.8.**
 - **16.8.-15.10.**
- Tuettavat hakemukset valitaan valintakriteerien perusteella.
- Ei-tuotannollisissa investoinneissa haku on tänä vuonna: 1.1.–15.5.2026 ja 1.8.–15.12.2026

Tuetut investoinnit 2023-26

- **Salaojituksia** on tuettu 1862 kpl ja avustusta myönnetty 35 miljoonaa euroa, joista Itä-Suomeen 147 kpl ja 2,7 miljoonaa euroa
 - Näistä säätösalojituksia on ollut 723 kpl ja Itä-Suomessa 18 kpl
- **Ympäristön tilaa edistävät koneet ja laitteet:** 715 kpl ja avustus 10,7 miljoonaa euroa. Itä- Suomi 152 kpl ja 2,5 miljoonaa euroa.
- **Ympäristön tilaa edistävät rakentamisinvestoinnit:** 242 kpl ja avustus 9,7 miljoonaa euroa, joista Itä-Suomi 57 kpl ja 2,2 miljoonaa euroa.

Tuetut investoinnit 2023-26

- **Maatilojen energiainvestoinnit:** 1338 kpl ja avustusta myönnetty 63,8 miljoonaa euroa Itä-Suomi 181 kpl ja 4,7 miljoonaa euroa.
 - Kasvihuoneiden led-valaistus ja lämmityksen uusinta ovat olleet suurimpia tuen kohteita
 - Pohjois-Savon alueella on tuettu maataloille lähes 250 kpl aurinkosähköinvestointeja vuosina 2015-2026, tällä rahoituskaudella noin 75 kpl.
- **Biokaasulaitoksia** maataloille on tuettu ainoastaan 3 kpl tällä rahoituskaudella, Itä-Suomen alueella ei yhtään. Biokaasulaitosten rejektijäännösaltaita on tuettu noin 30 kpl Itä-Suomessa vuosina 2025-26.
- **Ei-tuotannolliset investoinnit:** 87 kpl ja myönnetty avustus 2,8 miljoonaa euroa. Itä-Suomi 19 kpl ja 607 000 euroa

Maatilojen aurinkopaneeleja on tuettu paljon

Ympäristö- ja energiainvestointien varatilanteesta

- Varojen riittävyys on rahoituskauden lopulla haasteena. Investointeihin oli varattu rahoituskauden alkupuolelle enemmän varoja ja nyt kysyntä on jatkunut vilkkaana.
- Energiainvestointeihin saatiin kansallisia lisävaroja, joilla on pystytty tukemaan osa vuosien 2025-26 hakemuksista. Mutta loppuvuoden ja 2027 tilanne on todella haastava
- Ympäristöinvestointien varat riittävät vain osaan tukihakemuksista tänä vuonna
- Ei-tuotannollisiin investointeihin varoja on paremmin jäljellä rahoituskauden lopullakin

KIITOS!

